

Briselē, 2020. gada 14. jūlijā
REV1 – aizstāj 2018. gada
8. februāra paziņojumu (“Tipa
apstiprinājumi (autotransporta
līdzekļi)”), 2018. gada 28. marta
paziņojumu (“Tipa apstiprinājumi
(transportlīdzekļi un motori)”) un
2019. gada 6. marta jautājumu un
atbilžu dokumentu

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

**APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI TRANSPORTLĪDZEKĻU,
SISTĒMU, SASTĀVDAĻU UN ATSEVIŠĶU TEHNISKO VIENĪBU TIPA APSTIPRINĀŠANAS JOMĀ**

Satura rādītājs

IEVADS	2
A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA	3
1. SEKAS, KAS SKAR EKONOMIKAS DALĪBNIEKU IDENTIFIKĀCIJU	4
2. SEKAS, KAS SKAR TIPA APSTIPRINĀJUMUS UN TIPA APSTIPRINĀTĀJAS IESTĀDES – VISPĀRĪGI ASPEKTI.....	5
3. TĀDU SAVIENĪBAS TIPA APSTIPRINĀJUMU PIEŠĶIRŠANA ATBILSTOŠI REGULAI (ES) 2019/26, AR KO AIZSTĀJ APVIENOTĀS KARALISTES TIPA APSTIPRINĀJUMUS	6
3.1. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts un stājas spēkā pirms pārejas perioda beigām	6
3.2. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts dienā, kad beidzas pārejas periods, vai pēc tās	7
4. SKAIDROJUMS PAR TO TIPA APSTIPRINĀJUMU (NE)DERĪGUMU, KURI IZDOTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 97/68/EK	7
B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI	8
C. ZIEMEĻRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI	10

IEVADS

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī. Līdz šim datumam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojami ES tiesību akti³.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stājies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū⁴, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā ir arī izskaidroti daži attiecīgie izstāšanās līguma atdalīšanās noteikumi (sk. tālāk B daļu), kā arī noteikumi, kas pēc pārejas perioda būs piemērojami Ziemeļīrijā (sk. tālāk C daļu).

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, transportlīdzekļu, sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību ražotājiem tiek jo īpaši ieteikts:

- nodrošināt, ka ES tipa apstiprināšanas tiesību aktos paredzētos tipa apstiprinājumus izdod ES apstiprinātāja iestāde un ka transportlīdzekļiem ir derīgs atbilstības sertifikāts;
- nodrošināt atbilstību uzņēmējdarbības veikšanas vietas prasībām attiecībā uz ražotāja pārstāvjiem un importētājiem un pēc vajadzības pielāgot marķējumu un etiķetes;
- pielāgot izplatīšanas kanālus tā, lai ņemtu vērā importēšanas prasības.

Ievērojiet!

Šis paziņojums neattiecas uz:

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (“Izstāšanās līgums”).

³ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti Izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁴ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

- ES noteikumiem par CO₂ emisijām no vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem;
- ES noteikumiem par kravu autopārvadājumiem.

Attiecībā uz šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁵.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA

Pēc pārejas perioda ES noteikumi transportlīdzekļu, sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību (turpmāk kopā saukti par “**mehāniskajiem transportlīdzekļiem**”) jomā un jo īpaši:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/858 (2018. gada 30. maijs) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanu un tirgus uzraudzību⁶, ar kuru no 2020. gada 1. septembra atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/46/EK (2007. gada 5. septembris), ar ko izveido sistēmu mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanai⁷;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 167/2013 (2013. gada 5. februāris) par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību⁸;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību⁹;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1628 (2016. gada 14. septembris) par prasībām attiecībā uz autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas iekšdedzes motoru gāzveida un daļiņveida piesārņotāju emisiju robežvērtībām un tipa apstiprināšanu¹⁰, ar ko groza un atceļ Direktīvu 97/68/EK¹¹ (turpmāk kopā sauktas par “**ES tipa apstiprināšanas tiesību aktiem**”),

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁶ OV L 151, 14.6.2018., 1. lpp.

⁷ OV L 263, 9.10.2007., 1. lpp.

⁸ OV L 60, 2.3.2013., 1. lpp.

⁹ OV L 60, 2.3.2013., 52. lpp.

¹⁰ OV L 252, 16.9.2016., 53. lpp.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 97/68/EK (1997. gada 16. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pasākumiem pret gāzveida un daļiņveida piesārņotāju emisiju no iekšdedzes motoriem, ko uzstāda visurģājējai teknikai (OV L 59, 27.2.1998., 1. lpp.).

Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši¹². Tam ir galvenokārt tālāk aprakstītās sekas.

1. SEKAS, KAS SKAR EKONOMIKAS DALĪBNIĒKU IDENTIFIKĀCIJU

Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktos ir paredzēts, ka “ekonomikas dalībnieks” ir ražotājs, ražotāja pārstāvis, importētājs vai izplatītājs¹³.

Saskaņā ar Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem **importētājs** ir tāds ekonomikas dalībnieks, kas veic uzņēmējdarbību ES, kurš laiž ES tirgū trešā valstī ražotu mehānisko transportlīdzekli. Pēc pārejas perioda ražotājs vai importētājs, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, vairs netiks uzskatīts par ekonomikas dalībnieku, kas veic uzņēmējdarbību ES. Tādējādi ekonomikas dalībnieks, kas veic uzņēmējdarbību ES un kas pirms pārejas perioda beigām tika uzskatīts par no Apvienotās Karalistes saņemtu mehānisko transportlīdzekļu ES izplatītāju, pēc pārejas perioda attiecībā uz šādiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktu nolūkā kļūs par importētāju. Šim uzņēmējam būs jāievēro stingrāki pienākumi, ko piemēro importētājam, jo īpaši attiecībā uz ražojuma atbilstības verifikāciju un savas kontaktinformācijas norādīšanu uz ražojuma vai tā etiķetes¹⁴.

Ražotājiem, kas veic uzņēmējdarbību ārpus ES, jāieceļ **viens pārstāvis**, kas veic uzņēmējdarbību ES, lai tos pārstāvētu dalībvalstu tipa apstiprinātājās iestādēs un tirgus uzraudzības nolūkā. Abām vajadzībām drīkst iecelt vienu pārstāvi¹⁵.

Pēc pārejas perioda ražotāju pārstāvji, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, vairs netiks uzskatīti par tādiem, kas veic uzņēmējdarbību ES, un zaudēs savu statusu ES tipa apstiprināšanas tiesību aktu sakarā neatkarīgi no tā, kad mehāniskie transportlīdzekļi tika laisti tirgū. Tāpēc ražotājiem ir jānodrošina, ka pēc pārejas perioda to ieceltie pārstāvji veic uzņēmējdarbību ES.

Ražotājam nekavējoties jāinformē attiecīgās valstu tipa apstiprinātājas un tirgus uzraudzības iestādes par visām izmaiņām, kas attiecas uz tā vienu pārstāvi. Ja ir īpašas datubāzes, piemēram, Eiropas tipa apstiprinājuma apmaiņas sistēma (ETAES), informāciju par šādiem pārstāvjiem var reģistrēt šajās datubāzēs, un tādējādi tajās būs izsekojamas visas izmaiņas.

¹² Par šo regulu piemērojamību Ziemeļīrijai sk. šā paziņojuma C daļu.

¹³ Regulas (ES) 2018/858 3. panta 40.–44. punkts; Regulas (ES) Nr. 167/2013 3. panta 25., 26., 41.–43. punkts; Regulas (ES) Nr. 168/2013 3. panta 47.–51. punkts; Regulas (ES) 2016/1628 3. panta 49.–53. punkts.

¹⁴ Regulas (ES) 2018/858 16. un 17. pants; Regulas (ES) Nr. 167/2013 11. un 12. pants; Regulas (ES) Nr. 168/2013 12. un 13. pants; Regulas (ES) 2016/1628 11. un 12. pants.

¹⁵ Regulas (ES) 2018/858 13. panta 4. punkts; Regulas (ES) Nr. 167/2013 8. panta 4. punkts un 8. panta 5. punkts; Regulas (ES) Nr. 168/2013 9. panta 4. punkts un 9. panta 5. punkts; Regulas (ES) 2016/1628 8. panta 10. punkts un 8. panta 11. punkts.

2. SEKAS, KAS SKAR TIPA APSTIPRINĀJUMUS UN TIPA APSTIPRINĀTĀJAS IESTĀDES – VISPĀRĪGI ASPEKTI

Mehāniskos transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2018/858, (ES) Nr. 167/2013 un (ES) Nr. 168/2013, drīkst laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā tikai tad, ja tiem ir ražotāja izdots derīgs atbilstības sertifikāts, kas apliecina, ka transportlīdzekļi ir ražoti saskaņā ar dalībvalsts iestādes piešķirtu ES tipa apstiprinājumu^{16, 17}.

Autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas motorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2016/1628, un autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku, kurā šādi motori ir uzstādīti, drīkst laist tirgū tikai tad, ja motoram ir derīgs ES tipa apstiprinājums¹⁸ vai ja uz to attiecas atbrīvojumi un pārejas noteikumi, ko piemēro motoriem vai transportlīdzekļiem un autoceļiem neparedzētai mobilajai teknikai, kurā šādi motori ir uzstādīti¹⁹.

Pēc pārejas perioda Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde saskaņā ar Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem pārstās būt ES apstiprinātāja iestāde. Tāpēc pēc pārejas perioda ražotājam nebūs iespējams laist ES tirgū:

- i) mehāniskos transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2018/858, Regula (ES) Nr. 167/2013 un Regula (ES) Nr. 168/2013 un kuriem ir atbilstības sertifikāts, kurā ir atsauce uz tipa apstiprinājumu, ko piešķirusi Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde laikā, kad tā iepriekš bija kompetentā iestāde saskaņā ar Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem;
- ii) autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas motorus vai autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku, kurā šādi motori ir uzstādīti, kam Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde piešķirusi tipa apstiprinājumu laikā, kad tā iepriekš bija kompetentā iestāde saskaņā ar Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem.

Pēc pārejas perioda Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde vairs nevarēs arī veikt nekādas apstiprinātājas iestādes pārraudzības un uzraudzības funkcijas un darbības Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktu vajadzībām (piemēram, saistībā ar ražošanas atbilstību vai atbilstību ekspluatācijā) attiecībā uz tipa apstiprinājumiem, ko tā piešķirusi pirms pārejas perioda beigām. Apvienotās

¹⁶ Regulas (ES) 2018/858 6. panta 4. punkts, 36. un 48. pants; Regulas (ES) Nr. 167/2013 33. un 38. pants un Regulas (ES) Nr. 168/2013 6. panta 2. punkts un 38. un 43. pants.

“Apstiprinātājas iestādes” definīciju sk. Regulas (ES) 2018/858 3. panta 36. punktā; Regulas (ES) Nr. 167/2013 3. panta 27. punktā; Regulas (ES) Nr. 168/2013 3. panta 56. punktā.

¹⁷ Tas neskar noteikumu piemērošanu par sērijas beigu transportlīdzekļu laišanu tirgū, reģistrāciju un nodošanu ekspluatācijā: Regulas (ES) 2016/1628 49. pants, Regulas (ES) Nr. 167/2013 39. panta 3. punkts un Regulas (ES) Nr. 168/2013 44. panta 3. punkts.

¹⁸ Regulas (ES) 2016/1628 5. panta 3. punkts. “Apstiprinātājas iestādes” (apstiprinātājiestādes) definīciju sk. Regulas (ES) 2016/1628 3. panta 55. punktā.

¹⁹ Direktīvas 97/68/EK 10. panta 7. punkts, Regulas (ES) 2016/1628 34. panta 7. un 8. punkts vai 58. panta 5. līdz 11. punkts un akti, kas pieņemti, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 167/2013 19. panta 6. punktu, 20. panta 8. punktu, 28. panta 6. punktu un 53. panta 12. punktu, atļauj laist tirgū šādus motorus, transportlīdzekļus un autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku bez prasības par derīgu tipa apstiprinājumu.

Karalistes apstiprinātāja iestāde vairs nevarēs arī izdot šādu apstiprinājumu labojumus vai paplašinājumus, pamatojoties attiecīgi uz Regulas (ES) 2018/858 34. pantu, Regulas (ES) Nr. 167/2013 30. pantu, Regulas (ES) Nr. 168/2013 35. pantu vai Regulas (ES) 2016/1628 28. pantu.

3. TĀDU SAVIENĪBAS TIPA APSTIPRINĀJUMU PIEŠĶIRŠANA ATBILSTOŠI REGULAI (ES) 2019/26, AR KO AIZSTĀJ APVIENOTĀS KARALISTES TIPA APSTIPRINĀJUMUS

Eiropas Parlaments un Padome 2019. gada 8. janvārī pieņēma Regulu (ES) 2019/26, ar ko attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības papildina Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktus²⁰.

Regulas (ES) 2019/26 4. pants paredz, ka ražotājs, kuram ir derīgs Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums, līdz dienai, kad Savienības tipa apstiprināšanas tiesību akti vairs nav piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās iekšienē, t. i., līdz pārejas perioda beigām, drīkst iesniegt Savienības tipa apstiprinātājai iestādei pieteikumu par tā paša tipa Savienības tipa apstiprinājumu²¹.

3.1. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts un stājas spēkā pirms pārejas perioda beigām

Šādā gadījumā, ievērojot Regulas (ES) 2019/26 5. panta 5. punktu, iepriekšējais Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums kļūst nederīgs iepriekšējā dienā pirms dienas, kad stājas spēkā jaunais Savienības tipa apstiprinājums.

Regulas (ES) 2019/26 5. panta 6. punkta trešajā daļā noteikts, ka mehāniskos transportlīdzekļus, kas ražoti, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, kurš kļuvis nederīgs, jo pirms pārejas perioda beigām ir piešķirts Savienības tipa apstiprinājums, drīkst laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Savienībā, līdz Savienības tipa apstiprināšanas tiesību akti vairs nav piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās iekšienē. Ja Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums kļūst nederīgs pirms minētā datuma citu iemeslu dēļ, mehāniskos transportlīdzekļus var laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Savienībā tikai līdz dienai, kad Savienības tipa apstiprinājums kļūst nederīgs. Transportlīdzekļu gadījumā ražotājiem jaunā Savienības tipa apstiprinājuma numurs būs jānorāda atbilstības sertifikāta papildinājumā.

Regulas (ES) 2019/26 preambulas 17. apsvērumā ir precizēts, ka *“tā kā laišana tirgū, reģistrēšana un nodošana ekspluatācijā var notikt atšķirīgā laikā, tam, lai noteiktu, vai tiek ievēroti šajā regulā noteiktie termiņi, būtu jāizmanto brīdis, kad pirmo reizi notiek kāda no minētajām darbībām.”* Tādējādi mehāniskos transportlīdzekļus, kuri laisti tirgū pirms pārejas perioda beigām atbilstoši 5. panta 6. punkta trešās daļas nosacījumiem, drīkst reģistrēt un nodot ekspluatācijā arī minētajā dienā vai pēc tās.

²⁰ OV L 8, 10.1.2019., 1. lpp.

²¹ Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/26 3. pantu “Savienības tipa apstiprinātāja iestāde” ir dalībvalsts, kas nav Apvienotā Karaliste, tipa apstiprinātāja iestāde, un “Savienības tipa apstiprinājums” ir ES tipa apstiprinājums, ko Savienības tipa apstiprinātāja iestāde piešķirusi saskaņā ar šo regulu.

3.2. Jauns Savienības tipa apstiprinājums, kas piešķirts dienā, kad beidzas pārejas periods, vai pēc tās

Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/26 5. panta 5. punktu iepriekšējais Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājums kļūst nederīgs ne vēlāk kā dienā, kurā Apvienotajai Karalistei un tās iekšienē vairs nepiemēro Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktus, t. i., pārejas perioda beigās.

Ņemot vērā Regulas (ES) 2019/26 preambulas 17. apsvērumu, ja Savienības tipa apstiprinātāja iestāde nespēj laikus, t. i., pirms pārejas perioda beigām, apstrādāt visus dažādu ražotāju pieteikumus un līdz ar to jauno Savienības tipa apstiprinājumu, kas aizstāj iepriekšējo Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, izsniedz tikai dienā, kad beidzas pārejas periods, vai pēc tās, piemēro šādus noteikumus:

- mehāniskos transportlīdzekļus, kas ražoti, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes tipa apstiprinājumu, kuram Savienības tipa apstiprinājums tam pašam tipam pieprasīts saskaņā ar Regulas (ES) 2019/26 4. panta 1. punktu, un kas laisti ES tirgū pirms pārejas perioda beigām, drīkst reģistrēt un nodot ekspluatācijā arī minētajā dienā vai pēc tās, kamēr tiek gaidīta jaunā Savienības tipa apstiprinājuma piešķiršana. Attiecībā uz transportlīdzekļiem ražotājiem tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tiek pieprasīta reģistrācija un nodošana ekspluatācijā, būs jāiesniedz pierādījumi par to, ka tie Savienības apstiprinātājai iestādei ir iesnieguši pieteikumu tāda paša tipa Savienības tipa apstiprinājuma saņemšanai saskaņā ar Regulas (ES) 2019/26 4. panta 1. punktu²²,
- pēc pārejas perioda tādu mehānisko transportlīdzekļu ražošanu, kurus paredzēts laist ES tirgū, var veikt, tikai pamatojoties uz ES apstiprinātājas iestādes piešķirtu tipa apstiprinājumu.

4. SKAIDROJUMS PAR TO TIPA APSTIPRINĀJUMU (NE)DERĪGUMU, KURI IZDOTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 97/68/EK

Gan Regulas (ES) 2019/26 20. apsvēruma, gan tās 7. panta pamatā ir pieņēmums, ka tipa apstiprinājumi, uz kuriem attiecas vai nu Direktīvā 97/68/EK, vai Regulā (ES) 2016/1628 paredzētie atbrīvojumi un pārejas noteikumi, ir kļuvuši nederīgi.

Direktīvā 97/68/EK nav panta, kas ir ekvivalents Regulas (ES) 2016/1628 30. pantam, kurā noteikts, kad tipa apstiprinājumi kļūst nederīgi.

Tomēr Direktīvas 97/68/EK 10. panta 2. punktā bija paredzēts sērijas beigu noteikums, kurā izmantots princips par to, ka tipa apstiprinājums, kas izdots konkrēta emisijas posma motora kategorijai, kļūst nederīgs laišanai tirgū no nākamā emisijas posma obligātās piemērošanas datuma, kas noteikts minētās direktīvas 9. panta 4. punktā.

²² Ražotāji un citi attiecīgie ekonomikas dalībnieki var arī pamatoties uz Izstāšanās līguma atdalīšanās noteikumiem par tirgū laistām precēm, sk. šā paziņojuma B daļu.

Tādējādi tiek uzskatīts, ka saskaņā ar Direktīvu 97/68/EK piešķirtie tipa apstiprinājumi kļūst nederīgi, jo laišanaī tirgū tiek obligāti piemērotas jaunas emisijas prasības. Tas saskan ar Regulas (ES) 2019/26 7. panta noteikumiem.

B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI

Izstāšanās līguma 41. pantā ir noteikts, ka pastāvošu un individuāli identificējamu precī, kas likumīgi laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, drīkst turpināt darīt pieejamu ES vai Apvienotās Karalistes tirgū un turpināt tās apgrozību starp šiem diviem tirgiem, līdz tā nonāk pie galalietotāja. Ja tas paredzēts piemērojamajos ES tiesību aktu noteikumos, šādu precī drīkst nodot ekspluatācijā arī ES vai Apvienotajā Karalistē.

Jēdziens “laišana tirgū” attiecas uz atsevišķiem ražojumiem. Tādējādi šis noteikums attieksies tikai uz tiem atsevišķajiem ražojumiem, kas laisti tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, bet ne uz ražojumu tipu vai sērijām vispārīgā veidā.

Ekonomikas dalībniekam, kurš atsaucas uz minēto noteikumu, ir pienākums ar jebkādu attiecīgu dokumentu pierādīt, ka konkrētā prece ir laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām²³. Šādus pierādījumus var sniegt, pamatojoties uz dokumentiem, ko parasti izmanto uzņēmējdarbības darījumos (piemēram, pārdošanas līgums par precēm, kas jau ir saražotas, rēķins, dokumenti par preču nosūtīšanu izplatīšanai vai tamlīdzīgi komercdokumenti). Šajā nolūkā nav nepieciešams radīt jauna veida dokumentu. Praksē šādi pierādījumi būs jāsniedz gadījumos, ja tiek veiktas pārbaudes, importējot ES vai Apvienotajā Karalistē, vai ja pārbaudes veic tirgus uzraudzības iestādes. Iesniegtajiem dokumentārajiem pierādījumiem jābūt tādiem, lai varētu pārbaudīt, ka tie atbilst konkrētajām precēm un daudzumam, kas uzrādīts muitai vai ko pārbauda tirgus uzraudzības iestādes, piemēram, ar norādi uz preču konkrēto(-ajiem) identifikācijas elementu(-iem).

Minētā noteikuma izpratnē “laist tirgū” nozīmē, veicot komercdarbību, par samaksu vai bez maksas pirmo reizi piegādāt precī izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai tirgū²⁴. “Piegādāt precī izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai” nozīmē, ka “pastāvoša un individuāli identificējama prece pēc ražošanas posma beigām ir divu vai vairāku juridisko vai fizisko personu rakstiskas vai mutiskas vienošanās priekšmets attiecībā uz īpašumtiesību, jebkādu citu īpašuma tiesību vai valdījuma nodošanu saistībā ar attiecīgo precī vai ir priekšmets piedāvājumā juridiskai vai fiziskai personai noslēgt šādu vienošanos”²⁵. “Nodošana ekspluatācijā” ir “pirmā reize, kad galalietotājs precī Savienībā vai Apvienotajā Karalistē izmanto tās paredzētajam mērķim (...)”²⁶.

Tas nozīmē, ka mehānisko transportlīdzekli, kas saskaņā ar šo definīciju ir laists Apvienotās Karalistes tirgū pirms pārejas perioda beigām, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, joprojām var darīt pieejamu (piemēram, var

²³ Izstāšanās līguma 42. pants.

²⁴ Izstāšanās līguma 40. panta a) un b) punkts.

²⁵ Izstāšanās līguma 40. panta c) punkts.

²⁶ Izstāšanās līguma 40. panta d) punkts.

turpināt piegādāt izplatīšanai vai lietošanai), reģistrēt un nodot ekspluatācijā ES (un otrādi) pēc pārejas perioda bez nepieciešamības pēc jauna tipa apstiprinājuma, pārmarķēšanas vai ražojuma pārveidojumiem, līdz tas sasniedz galalietotāju.

Situācijas, ko uzskata par laišanu tirgū, ir, piemēram, šādas:

- ražotāja pārdošanas līgums ar importētāju, izplatītāju (arī grupas iekšienē, ja var identificēt patiesu darījumu) vai galapatērētāju, ja attiecīgās preces ražošana ir pabeigta;
- tirdzniecība tiešsaistē: tikai kad klients saņem apstiprinājumu par savu pasūtījumu, kurā identificēta konkrēta prece, kas jau ir saražota, uz kuru attiecas darījums un kura ir gatava nosūtīšanai klientam.

Par laišanu tirgū neuzskata šādas situācijas:

- iepriekš pasūtītas preces, kas vēl nav saražotas;
- līgums par atvietojamu preču piegādi (piemēram, y ražojuma x vienības, kas nav atsevišķi identificējamas);
- saražotas preces, kas glabājas ražotāja krājumos, bet vēl nav piegādātas izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai;
- ražojuma vispārējs piedāvājums tiešsaistē (tikai pēc tam, kad klients ir veicis pasūtījumu un tas ir apstiprināts, konkrēto precī, kas ir darījuma priekšmets un ir gatava nosūtīšanai, uzskata par laistu tirgū).

1. PIEMĒRS. Mehāniskie transportlīdzekļi, kas fiziski atrodas izplatīšanas ķēdē vai tiek izmantoti ES vai Apvienotās Karalistes tirgū pirms pārejas perioda beigām.

- *Vieglais automobilis vai motocikls ar atbilstības sertifikātu, kas izsniegts saskaņā ar Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, ES atrodas vairumtirgotāja turējumā tālākai izplatīšanai.*

Šāds vieglais automobilis vai motocikls ir laists ES tirgū pirms pārejas perioda beigām, un to drīkst turpināt darīt pieejamu ES vai Apvienotās Karalistes tirgū un turpināt tā apgrozību starp šiem diviem tirgiem, līdz tas nonāk pie galalietotāja, reģistrēt un nodot ekspluatācijā ES vai Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda bez nepieciešamības pēc jauna tipa apstiprinājuma, pārmarķēšanas vai ražojuma pārveidojumiem. Tas neskar pienākumu iecelt jaunu ražotāja pārstāvi, kas veic uzņēmējdarbību ES, ja pašreizējais pārstāvis atrodas Apvienotajā Karalistē, kā izklāstīts iepriekš A.1. iedaļā.

- *Nepabeigtu kravas automobili ar derīgu atbilstības sertifikātu, kas ražots ES pirms pārejas perioda beigām, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, un kura ražošana notiek vairākos posmos, pārdod transportlīdzekļu ražotājam turpmākai montāžai vai pabeigšanai ES pirms pārejas perioda beigām.*

Tas pats, kas iepriekš. Šis piemērs attiecas uz vairākos posmos pabeigtiem transportlīdzekļiem, kuru pirmajā ražošanas posmā tiek izgatavota šasija ar kabīni (t. i., nepabeigts transportlīdzeklis). Kravas automobiļa gadījumā uz šasiju ar kabīni var attiekties tipa apstiprinājums par transportlīdzekļa ražotāja veiktu pirmo posmu, un virsbūves ražotājam (t. i., trešai personai) ir izdots apstiprinājums par sekojošu otro un galīgo posmu. Nepabeigtais transportlīdzeklis ir laists ES tirgū pirms pārejas perioda beigām.

2. PIEMĒRS. Mehāniskie transportlīdzekļi, kas, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, ražoti ES, Apvienotajā Karalistē vai jebkurā citā trešā valstī un pārdoti ES klientam pirms pārejas perioda beigām pēc ražošanas posma pabeigšanas, bet minētajā datumā vēl nav fiziski piegādāti ES klientam.

- *Autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas motors, kas ražots ASV, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, tiek pārdots Beļģijas importētājam vai autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas oriģinālā aprīkojuma ražotājam 2020. gada 15. decembrī, bet nonāks Beļģijas muitā tikai 2021. gada 15. janvārī.*

Tāpat kā 1. piemērā minētās preces. Laišanas ES tirgū datums ir datums, kad veikts darījums (pirmā piegāde) starp ASV ražotāju un ES importētāju vai oriģinālā aprīkojuma ražotāju pēc ražošanas posma pabeigšanas. Ražojuma laišanai tirgū nav vajadzīga tā fiziska piegādāšana.

3. PIEMĒRS. Mehāniskie transportlīdzekļi, kas ražoti trešā valstī, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, kuri pārdoti Apvienotās Karalistes importētājam pirms pārejas perioda beigām, bet minētajā datumā vēl nav tam fiziski piegādāti, un pēc tam pēc pārejas perioda tie pārdoti ES klientam.

- *Vieglais automobilis vai motocikls ar derīgu atbilstības sertifikātu, kas ražots Japānā, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes piešķirtu tipa apstiprinājumu, tiek pārdots Apvienotās Karalistes importētājam 2020. gada 15. decembrī un nonāk Apvienotās Karalistes muitā 2021. gada 15. janvārī. Pēc tam Apvienotās Karalistes importētājs 2021. gada 30. janvārī to pārdod klientam Nīderlandē, un 2021. gada 15. februārī vieglais automobilis vai motocikls nonāk Nīderlandes muitā.*

Tāpat kā 1. piemērā minētās preces. Laišanas Apvienotās Karalistes tirgū datums ir datums, kad veikts darījums (pirmā piegāde) starp Japānas ražotāju un Apvienotās Karalistes importētāju. Ražojuma laišanai tirgū nav vajadzīga tā fiziska piegādāšana.

C. ZIEMEĻĪRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Pēc pārejas perioda piemēro Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju ("Ī/ZĪ protokols")²⁷. Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda²⁸.

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami arī Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju. Turklāt Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti, ciktāl ES noteikumi ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju²⁹.

Ī/ZĪ protokolā ir paredzēts, ka Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktus piemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju³⁰.

²⁷ Izstāšanās līguma 185. pants.

²⁸ Ī/ZĪ protokola 18. pants.

²⁹ Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

³⁰ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 9. un 14. iedaļa.

Tas nozīmē, ka šā paziņojuma A un B daļā atsauces uz ES ir jāsaprot kā atsauces, kas ietver Ziemeļīriju, taču atsauces uz Apvienoto Karalisti ir jāsaprot kā atsauces tikai uz Lielbritāniju.

Konkrētāk tas cita starpā nozīmē, ka:

- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, ko laiž tirgū Ziemeļīrijā, jāatbilst ES tipa apstiprināšanas tiesību aktiem;
- mehāniskie transportlīdzekļi, kas ražoti Ziemeļīrijā un nosūtīti uz ES, nav importēti ražojumi;
- mehāniskie transportlīdzekļi, kas nosūtīti no Lielbritānijas uz Ziemeļīriju, ir importēti ražojumi;
- importētājs un ražotāja pārstāvis drīkst būt tāds, kas veic uzņēmējdarbību Ziemeļīrijā;
- ja Savienības tiesību aktu noteikumos ir prasīts unikāls kods, kas norāda dalībvalsti, to norāda kā “UK(NI)”³¹;
- ES apstiprinātājas iestādes piešķirti tipa apstiprinājumi, kā arī šādu apstiprinājumu labojumi vai paplašinājumi ir spēkā Ziemeļīrijā, t. i., mehāniskos transportlīdzekļus var laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Ziemeļīrijā, pamatojoties uz ES tipa apstiprinājumu.

Tomēr Ī/ZĪ protokols izslēdz iespēju Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju:

- piedalīties Savienības lēmumu pieņemšanā un veidošanā³²;
- sākt iebildumu, drošības pasākumu vai šķēršļtisesas procedūras, ciktāl tās attiecas uz noteikumiem, standartiem, novērtējumiem, reģistrāciju, sertifikātiem, apstiprinājumiem un atļaujām, ko izdevušas vai veikušas ES dalībvalstis;³³
- izmantot izcelsmes valsts principu vai savstarpēju atzīšanu attiecībā uz ražojumiem, ko likumīgi laiž tirgū Ziemeļīrijā, vai attiecībā uz izdotiem novērtējumiem, reģistrācijām, sertifikātiem, apstiprinājumiem vai atļaujām, vai citām darbībām, ko veic iestādes vai struktūras, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē³⁴.

Konkrētāk, pēdējais punkts cita starpā nozīmē, ka:

³¹ Ī/ZĪ protokola 7. panta 2. punkts. Tehnisku ierobežojumu dēļ, kas parasti saistīti ar datubāzēm, valsts kodu var būt nepieciešams ierobežot līdz diviem cipariem. Šādā gadījumā būtu jāizmanto nepiešķirta ciparu kombinācija.

³² Ja nepieciešams apmainīties ar informāciju vai savstarpēji konsultēties, tas notiks apvienotajā konsultatīvajā darba grupā, kura izveidota ar Ī/ZĪ protokola 15. pantu.

³³ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta piektā daļa.

³⁴ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta pirmā daļa.

- tipa apstiprinājumi, kā arī labojumi vai paplašinājumi šādos apstiprinājumos, ko, pamatojoties uz Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktu noteikumiem, kas piemērojami ar Ī/ZĪ protokolu, piešķīrusi Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde, ir derīgi tikai Ziemeļīrijā. Turpretī šie tipa apstiprinājumi, labojumi vai paplašinājumi nav derīgi ES³⁵;
- ja mehānisko transportlīdzekļu tipu ir apstiprinājusi Apvienotās Karalistes apstiprinātāja iestāde, pie jebkura atbilstības marķējuma, logotipa vai līdzīga marķējuma, ko prasa piemērojamo Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktu noteikumi, jāpievieno norāde “UK(NI)”³⁶. Šis atšķirīgais marķējums ļauj identificēt mehāniskos transportlīdzekļus, kurus var likumīgi laist tirgū, reģistrēt un nodot ekspluatācijā Ziemeļīrijā, bet ne ES.

Autobūves nozarei veltītā Komisijas tīmekļvietnē (https://ec.europa.eu/growth/sectors/automotive_en) ir sniegta vispārīga informācija par Savienības tipa apstiprināšanas tiesību aktiem. Vajadzības gadījumā informācija tajā tiks papildināta un atjaunināta.

Eiropas Komisija

Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts

³⁵ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta ceturtnā daļa.

³⁶ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta ceturtnā daļa.